

Öğretmen Adaylarının Düşünme Stillерinin Anne-Baba Eğitim Düzeyi Ve Meslek Değişkenleri Açısından İncelenmesi**Arş. Gör. İbrahim Halil YURDAKAL**

Pamukkale Üniversitesi

Arş. Gör. Ahmet EROL

Pamukkale Üniversitesi

Öğrt. Mustafa EROL

İstanbul Üniversitesi

ÖZET

Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının düşünme stillerinin, ebeveynlerinin eğitim düzeylerine ve mesleklerine göre değişimini incelemektir. Bu kapsamda araştırmada nicel araştırma modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitim ABD' da öğrenim gören 209 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin elde edilmesinde Sternberg ve Wagner (1992) tarafından geliştirilen ve Buluş (2006) tarafından geçerlilik ve güvenilirliği yapılan düşünme stilleri ölçeği kullanılmıştır. 5 boyut ve 104 maddeden oluşan ölçeğin iç tutarlılık katsayısı 0.95'dir. Ölçekten elde edilen verilerin analizinde SPSS 22 analiz programı kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının düşünme stillerinin çeşitli değişkenlere göre farklılaşmasını belirlemede Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testleri kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına bakıldığında öğretmen adaylarının düşünme stillerinin alt boyutları ile anne-baba eğitim düzeyleri ve baba meslek değişkenleri arasında ilişki bulunamamıştır. Anne meslek durumu ile düşünme stillerinin dışsal ve yasamacı alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunurken diğer alt boyutlarda anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Anahtar kavramlar: Düşünme stilleri, öğretmen adayı, ilişkisel tarama, okul öncesi.

Abstract

The purpose of this study is to investigate the change of teacher candidates' thinking styles in terms of educational levels and occupations of parents. In this context, correlative investigation model among quantitative research models was used in the study. The sample of the study consisted of 209 teacher candidates studying at Pamukkale University, Faculty of Education, Department of Pre-School Education. Thinking styles inventory which was developed by Sternberg and Wagner (1992) and was adapted into Turkish by Buluş (2006) conducting its validity and reliability study was used to collect the data in the study. Internal consistency coefficient of the inventory consisting of five dimensions, 13 sub-scales, and 65 items is 0.95. SPSS 22 analysis program was used to analyze the data obtained from the scale. Mann Whitney U and Kruskal Wallis tests were used to determine differentiation of thinking styles of teacher candidates according to various variables. When the results of the study were examined, correlation was not found between subscales of thinking styles of teacher candidates and variables of parental education level and father's occupation. While a significant correlation was found between mother's occupation and external and legislative sub-scales of thinking styles, a significant correlation was not determined in other sub-scales.

Key Words: Thinking styles, teacher candidate, correlative investigation model, pre-school.

"Stil" kavramı, yakın geçmişten bu güne, özellikle eğitim psikologları tarafından önemli ölçüde ilgi görmüş ve stil ile ilgili birbirinden farklı birçok kavram üretilmiştir. Bunların içinde bilişsel stiller, öğrenme stilleri ve düşünme stilleri en sıklıkla kullanılanlardır. Araştırmacılar tarafından çalışılan stil ile ilişkili kavramlar (ör: bilişsel stiller, öğrenme stilleri, düşünme stilleri vb.) becerilerden farklı olma özelliğine sahiptirler. Beceri bireyin neyi yapabileceğini ifade ederken, stil kavramı ise bireylerin tercih ettiği düşünme şekli, bireyin sahip olduğu becerilerini nasıl kullanacağına ilişkin tercihi olarak tanımlanmaktadır (Sternberg, 1997; Akt, Buluş, 2005).

Zihinsel Özyönetim Kuramı'na dayalı olarak Sternberg ve Wagner (1992) tarafından geliştirilen düşünme stilleri, öğrenirken ve öğrendikten sonra, bireyin konu hakkında ki düşünme tercihleri ile ilgili kapsamlı ve çok boyutlu bir modeldir (Yıldız ve Fer, 2013). Sternberg (2009) düşünme stilini insanların zihinlerini ve bilgilerini kullanmak için seçtikleri ve o yönde düşünmeyi tercih ettikleri bir yol olarak görmektedir. Düşünme stili zekâ ya da yetenekle alakalı bir durum değildir; zekâyı ya da yeteneği kullanma yoludur (Sternberg, 1988; Akt. Fer, 2005). Düşünme stilleri, bireylerin karşılaştıkları çeşitli problemlere, olaylara, olgulara ve değişkenlere karşı zihinsel süreçler sonucu sergilemiş olduğu yaklaşım ve eğilimlerdir (Sternberg, 2009). Düşünme stilleri, bireyin bilgiyi nasıl aldığı ve işlediğiyle yakından ilgilidir (Sünbül, 2004). Bireylerin her bir stilin miktarında değişiklik gösterdiği bir profili mevcuttur, ancak yalnızca bir profile bağımlı değildir; stillerden oluşan bir profilimiz vardır ve farklı durumlara uyum sağlamak amacıyla düşünme stilleri değişiklik gösterebilmektedir (Sternberg, 2009; Sünbül, 2004).

Düşünme stillerinin temelinde yatan düşünce dünyadaki yönetim biçimlerinin rastlantısal olmadığıdır. Bu yönetim şekilleri aslında insanların akıllarından geçenlerin dışı yansımasıdır. Kısacası gördüğümüz yönetim şekilleri zihinlerimizin aynalarıdır. Bireylerin kendini düzenleme şekli ile toplumun kendini düzenleme şekli arasında bazı benzerlikler vardır. Toplumun kendini yönetmeye ihtiyacı olduğu gibi insanların da kendini yönetmeye ihtiyacı vardır. Kendimizi yönetme ihtiyacı düşünme stillerini ön plana çıkarmaktadır. Bireylerin kendini yönetmesine olanak tanıyan düşünme stilleri bazı özellikler taşımaktadır. Zihinsel özyönetim kuramının temel özellikleri şöyle özetlememiz mümkündür. Zihinsel özyönetim kuramı, düşünme stillerini beş boyut altında 13 düşünme stilini açıklamaya yönelmiştir. Tek bir stil yerine, bireyin stillerinin profili üzerinde durmaktadır. Stilleri iyi ya da kötü olarak sınıflanmaz, çünkü stil tercihi, bireyin yaptığı iş ile etkileşimini içermektedir. İkili karşıtlık yerine, süreklilik göstermektedir. İlgili kurama ait ayrıntılı bilgiler Tablo 1'de gösterilmiştir (Sternberg, 2009).

Tablo 1 Zihinsel Özyönetim Kuramına Göre Düşünme Stilllerinin Boyutları ve Temel Özellikleri**I. Zihinsel Özyönetimin İşlevleri**

1. *Yasamacı (Legislative)*: Yenilikçi, yaratıcı ve fikir üreticilerdir. Kendi kurallarını oluşturmaktan hoşlanırlar ve önceden yapılmamış problemleri tercih ederler.
2. *Yürütmeci (Executive)*: Uyumlu, düzenli, verilen talimatları izleyen kişilerdir. Bu tarz kişiler kuralları izlemeyi severler ve yapısı önceden belirlenmiş problemleri tercih ederler.
3. *Yargılayıcı (Judicial)*: Yargılayan, değerlendiren, görüş belirten kişilerdir. Bu kişiler kuralları ve prosedürleri değiştirmeyi severler, mevcut olguların ve problemlerin çözümlenmesi içeren problemleri tercih ederler.

II. Zihinsel Özyönetimin Biçimleri

4. *Monarşik (Monarchic)*: Aynı anda tek amaca ve bir işe odaklanan kişilerdir. Bu tarz bireyler azimli ve gayretlidirler. Hiçbir şeyin, sorunu çözmesine engel olmasına izin vermezler.
5. *Hiyerarşik (Hierarchic)*: Çok işi aynı anda ve öncelik belirleyerek yapan kişilerdir. Bu tarz bireyler her zaman hedeflerinin hepsine ulaşamayacağı için öncelik belirlemek gerektiğinin farkındadırlar.
6. *Oligarşik (Oligarchic)*: Çok işi aynı anda ve öncelikleri belirlemeden yapan kişilerdir. Bu tarz kişiler aynı derecede önemli olduğu düşünülen ve genellikle birbiriyle rekabet eden birkaç hedefle motive olurlar.
7. *Anarşik (Anarchic)*: İşlere rasgele yaklaşan, sistemlerden kaçınan kişilerdir. Bu tarz bireyler özellikle esnek olmayan sistemleri reddetme ve kendilerini kısıtladıklarını düşündükleri her türlü sisteme direnme eğilimindedirler.

III. Zihinsel Özyönetimin Düzeyleri

8. *Bütünsel (Global)*: Soyut düşüncelerle, genel çerçeveye uğraşan kişilerdir. Bu tarz bireyler ayrıntıları görmezden gelir veya sevmeyizler ağaçları değil ormanı görmeyi tercih ederler.
9. *Yerel (Local)*: Somut düşüncelerle, ayrıntılarla uğraşan kişilerdir. Bu tarz bireyler durumun pratiğine yönelme ve aynı zamanda gerçekçidirler. Buradaki tehlike ağaç uğruna ormanı kaybedebilmeleridir.

IV. Zihinsel Özyönetimin Kapsamı

10. *İçsel (Internal)*: Bağımsız, kendine yeten, iletişimden kaçınan kişilerdir. Bu tarz bireyler içedönük, görev odaklı, mesafeli ve toplumsal bilinç açısında eksik olma eğilimindedirler.
11. *Dışsal (External)*: Başkalarıyla çalışan, sosyal olan, bağımlı olan kişilerdir. Bu tarz bireyler çoğunlukla sosyal açıdan duyarlı ve başka insanların yaşadığı şeylerin farkındadırlar.

V. Zihinsel Özyönetimin Eğilimleri

12. *Liberal (Liberal)*: Yenilikçi, geleneğe karşı çıkan, hayalci kişilerdir. Bu tarz bireyler mevcut kuralların ötesine geçmeyi, değişimi en üst düzeye çıkarmayı ve bir miktar belirsizlik içeren durumlarla uğraşmayı tercih ederler.
13. *Muhafazakâr (Conservative)*: Geleneksel, denenmiş tercih eden, gerçekçi kişilerdir. Bu tarz bireyler değişimi en alt seviyeye indirmeyi belirsiz durumlardan olabildiğince kaçınmayı ve işlerinde bilindik durumlardan şaşmamayı tercih ederler.

(Kaynak: Sternberg, 2009)

Sonuç olarak kişiler bir probleme yönelik olarak birçok düşünme stiline sahiptir, ancak karşılaştıkları özel durumlara göre bunlardan bazılarını ağırlıklı olarak kullanılmaktadırlar. İnsanlar düşünme stilleri bakımından farklılıklar gösterebilirler. Toplumun farklı katmanlarını oluşturan gruplar ve toplulukların da problemlere ve karşılaştıkları sorunlara karşı gösterecekleri eğilimler doğal olarak farklılık gösterecektir. Öğrenciler de farklı meslek grupları gibi kendilerine özgü düşünme stillerine sahip olabilirler. Dolayısıyla eğitim ve iş dünyasında stilleri dikkate almamız gerekmektedir. Zihinsel özyönetim kuramı ise bize bunu yapmanın yolunu gösterir. "Özet olarak, eğitim ve iş dünyasında stilleri dikkate almamız gerekir ve zihinsel özyönetim kuramı, bize bunu yapmanın yolunu sunar. Stilleri dikkate almazsak en yeteneklilerimizden bazılarını, zeki veya başarılı olmanın ne anlama geldiği ile ilgili karmaşık düşüncelerimize kurban etme riskiyle karşı karşıya bırakabiliriz. Oysa en zeki insanlardan ve en yüksek başarı düzeyine ulaşması olası kişilerden bazılarının tek eksikliği, bizim tercih ettiğimiz stile sahip olmamalarıdır (s. 156)." (Başol ve Türkoğlu, 2009; Sternberg, 2009).

Düşünme stilleri konusunda alan yazında birçok çalışma yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmalardan bazıları şunlardır: Yaşar ve Erol (2015) çalışmalarında okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının empatik eğilim ile düşünme stilleri arasındaki ilişkiyi araştırmış ve düşünme stillerinin bazı alt boyutları ile empatik eğilim arasında anlamlı ilişkilerin olduğunu ortaya koymuşlardır. Emir (2013) öğretmenlerin düşünme stillerinin eleştirel düşünme eğilimlerini yordama gücünü belirlemek için yapmış olduğu çalışmasında öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimleri ile düşünme stilleri arasında anlamlı düzeyde ilişki bulunmuştur. Sternberg ve Grigorenko (1993) yapmış oldukları çalışmalarında alt sınıf öğretmenlerinin üst sınıf öğretmenlerine göre daha az yürütmeci ve daha çok yasamacı stili tercih ettikleri bulgulanmıştır. Cano-Garcia ve Hughes (2000) öğrenme stilleri, düşünme stilleri ve akademik başarıyı inceledikleri çalışmalarında düşünme stili ile öğrenme stili arasında ilişki olduğunu ve düşünme stillerinin akademik başarı üzerinde etkili olduğunu vurgulamışlardır. Zhang (2004) öğrencilerin düşünme stillerinin akademik başarılarına olan katkısını incelemiş ve hiyerarşik düşünme stilini tercih edenlerin sosyal bilimlerde, yargılayıcı düşünme stili tercih edenlerin ise doğa bilimlerinde daha başarılı olduğunu bulgulanmıştır. Fan ve Zhang (2009), düşünme stilleri ile başarı motivasyonu arasındaki ilişkiyi incelemişler ve düşünme stillerinin bazı alt boyutları ile başarı motivasyonu arasında ilişki olduğunu belirtmişlerdir. Zhang ve Sternberg (2000) düşünme stilleri ve öğrenme yaklaşımları arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmalarında öğrenme yaklaşımları ile düşünme stilleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ifade etmişlerdir.

Düşünme stilleri ile yapılan çalışmalar incelendiğinde düşünme stillerinin farklı değişkenlerle ilişkisine yönelik alan yazında birçok çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Özellikle düşünme stilleri ile cinsiyet, yaş ve sınıf düzeyi arasındaki ilişkiyi ele alan oldukça fazla çalışma yapılmıştır (Yaşar ve Erol, 2015). Ancak öğretmen adaylarının anne-baba eğitim düzeyi ve anne-baba meslek gibi değişkenler düşünme stillerini ele alan çalışmalar sınırlı düzeydedir. Bu doğrultuda araştırmamızın amacı, okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının düşünme stillerinin anne-

baba eğitim durumu ve anne-baba meslek değişkenlerine göre değişip-değişmediğini incelemektir. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlara araştırma kapsamında cevap aranmıştır.

1. Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının düşünme stilleri anne eğitim durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
2. Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının düşünme stilleri baba eğitim durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
3. Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının düşünme stilleri anne meslek durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?
4. Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının düşünme stilleri baba meslek durumuna göre anlamlı düzeyde bir farklılık göstermekte midir?

Yapılan bu araştırma, okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının düşünme stilleri ile anne-baba meslek ve anne-baba eğitim düzeyi değişkenleri arasındaki ilişkiyi inceleyen ilişkisel tarama modeliyle desteklenmiştir. Değişkenler arasındaki ilişkileri saptamak üzere yapılan araştırmalara ilişkisel tarama araştırmaları denilmektedir (Sönmez ve Alacapınar, s. 49). Ayrıca bir konuya veya olaya ilişkin geçmişte halen var olan bir durumu katılımcıların görüşlerinin, ilgi, beceri, yetenek, tutum vb. özelliklerini betimlemek için verilerin toplanmasını hedefleyen çalışmalara tarama çalışması olarak ifade edilmektedir (Karasar, 2011).

Araştırmanın çalışma grubunu Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalında eğitim gören 818 kız ve 121 erkek olmak üzere toplam 939 kişi arasından, basit tesadüf örnekleme yoluyla 188 kız ve 21 erkek olmak üzere seçilen toplam 209 okul öncesi eğitimi öğretmen adayı oluşturmaktadır. Basit tesadüf örneklemede tüm birimler seçimde eşit şansa sahiptir. Uygulamada bütün birimler listelenir ve listeden rastgele birimler seçilir (Kılıç, 2013, s. 45). Örnekleme ilişkin betimsel veriler Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2 Çalışma Grubuna İlişkin Betimsel Veriler

	<i>f</i>	%
Cinsiyet	Kız	188
	Erkek	21
	Toplam	209
Yaş	18-20 yaş arası	101
	21-23 yaş arası	89
	24-26 yaş arası	12
	27-∞ yaş arası	7
	Toplam	209
Sınıf	1. sınıf	54
	2. sınıf	52
	3. sınıf	52
	4. sınıf	51
	Toplam	209
Anne eğitim düzeyi	Okuryazar değil	11
	Okuryazar	7
	İlkokul mezunu	126
	Ortaokul mezunu	22
	Lise mezunu	35
	Üniversite mezunu	8
Toplam	209	
Baba eğitim düzeyi	Okuryazar değil	2
	Okuryazar	5
	İlkokul mezunu	83
	Ortaokul mezunu	38
	Lise mezunu	39
	Üniversite mezunu	40
Toplam	207	

Anne meslek durumu	Ev hanımı	172	82,3
	Memur	3	1,4
	İşçi	15	7,2
	Serbest meslek	10	4,8
	Emekli	9	4,3
	Toplam	209	100,0
Baba meslek durumu	Çalışmıyor	5	2,4
	Memur	39	18,7
	İşçi	48	23,0
	Serbest meslek	62	29,7
	Emekli	53	25,4
	Toplam	207	99,0

Not: 2 öğrencinin babası olmadığı için baba meslek ve baba eğitim durumu değişkenlerinde 2 veri kaybı vardır.

Kişisel bilgi formu: Kişisel bilgi formu, ölçeğe ilişkin betimsel verileri elde etme amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Form, katılımcıların cinsiyet, yaş, buldukları sınıf düzeyi, anne meslek durumu, baba meslek durumu, anne eğitim düzeyi ve baba eğitim düzeyi gibi değişkenleri içermektedir.

Düşünme Stilleri Envanteri: Düşünme Stilleri Envanteri Sternberg ve Wagner tarafından (1992) Zihinsel Özyönetim Kuramı doğrultusunda geliştirilmiştir. Ölçek, 5 temel boyut altında, 13 alt boyuttan her boyutta 8 madde olmak üzere toplam 104 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, Buluş (2006) tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılarak her boyutta 5 madde olacak şekilde 65 maddeye indirgenmiş ve yapılan çalışmada, ölçeğin madde-test korelasyonlarının .31 ile .84 ve alt testlere ilişkin alfa değerlerinin ise .66 (anarşik) ile .93 (Monarşik) arasında değiştiği ortaya konmuştur. Ölçekte yer alan maddeler; Hiç Uygun Değil (1), Çok Uygun Değil (2), Biraz Uygun (3), Oldukça Uygun (4), Uygun (5), Çok Uygun (6), Tamamen Uygun (7) biçiminde yedili likert tipinde puanlanmıştır. Böylece ölçekte her bir alt boyutunda 5 madde yer almakta ve puan aralığı 5 ile 35 arasında değer almaktadır. Ölçeğe göre, kişi yüksek puan aldığı alt boyuttaki düşünme stilini tercih etmektedir (Buluş, 2006).

Araştırmanın amacına uygun olarak ölçme araçları belirlendikten sonra evren üzerinde basit seçkisiz örnekleme yoluyla 209 okul öncesi eğitimi öğretmen adayı belirlenmiştir. Ölçme aracı örnekleme alınan öğretmen adaylarına dağıtıldıktan sonra ölçeğin amacı ve ölçeği nasıl dolduracaklarına yönelik kısa bir açıklama yapılmış ve öğretmen adayları ölçme aracını bireysel olarak cevaplamışlardır.

Ölçme aracı ile toplanan verilerin analizinde istatistiksel olarak ilk önce verilerin normal dağılıp-dağılımadığı belirlenmiştir. Normallik durumunu belirlemek için Kolmogorov-Smirnov testinden yararlanılmıştır (Grup büyüklüğünün 50'den büyük olması durumunda Kolmogorov-Smirnov testi, 50'den az olması durumunda ise Saphiro Wilks testi dağılımın normalliğini belirlemede kullanılır (Büyükoztürk, 2013, s. 42)). Normallik testi sonucunda düşünme stillerinin alt boyutlarından çoğunun normal dağılımadığı belirlenmiş ve düşünme stilleri ile ilgili değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemede normal dağılmayan verileri için kullanılan vardamsal istatistik tekniklerinden Kruskal Wallis H ve Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Normallik testine ilişkin bulgular aşağıdaki Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3 Düşünme stilleri alt boyutları normallik (Kolmogorov-Smirnov) testi sonuçları

	Statistic	df	Sig.
Yasamacı	,105	209	,000
Yürütmeci	,115	209	,000
Yargılayıcı	,068	209	,020
Monarşik	,076	209	,005
Hiyerarşik	,102	209	,000
Oligarşik	,063	209	,042
Anarşik	,103	209	,000
Bütünsel	,066	209	,025
Yerel	,104	209	,000
İçsel	,097	209	,000
Dışsal	,063	209	,042
Liberal	,063	209	,042
Muhafazakâr	,100	209	,000

Tablo 3 incelendiğinde düşünme stillerinin alt boyutlarının p. değerlerinin 0.05'den küçük olduğu görülmektedir. p. değerinin 0.05'den küçük olması durumunda verilerin normal dağılıma sahip olmadığı söylenebilir (Seçer, 2013)). Bu kapsamda düşünme stillerinin alt boyutlarının normal dağılıma sahip olmadığı söylenebilir.

Araştırmanın birinci alt problemi olan anne meslek durumunun öğretmen adaylarının düşünme stilleri ile ilişkisine yönelik Kruskal Wallis H testi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Anne eğitim düzeyi ve düşünme stilleri boyutları arasındaki ilişkiye yönelik Kruskal Wallis H testi sonuçları

YASAMACI	Anne eğitim düzeyi	n	Sıra ortalama	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Okuryazar değil	209	83,77	5	5,901	,316	
	2.Okuryazar	209	102,07				
	3.İlkokul mezunu	209	104,67				
	4.Ortaokul mezunu	209	93,05				
	5.Lise mezunu	209	112,33				
	6.Üniversite mezunu	209	142,75				
YÜRÜTMECI	Anne eğitim düzeyi	n	Sıra ortalama	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Okuryazar değil	209	67,27	5	8,126	,149	
	2.Okuryazar	209	133,71				
	3.İlkokul mezunu	209	106,56				
	4.Ortaokul mezunu	209	95,00				
	5.Lise mezunu	209	105,71				
	6.Üniversite mezunu	209	131,56				
YARGILAYICI	Anne eğitim düzeyi	n	Sıra ortalama	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Okuryazar değil	209	109,77	5	1,253	,940	
	2.Okuryazar	209	117,93				
	3.İlkokul mezunu	209	101,51				
	4.Ortaokul mezunu	209	106,84				
	5.Lise mezunu	209	110,66				
	6.Üniversite mezunu	209	112,25				
MONARŞİK	Anne eğitim düzeyi	n	Sıra ortalama	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Okuryazar değil	209	92,00	5	8,436	,134	
	2.Okuryazar	209	119,57				
	3.İlkokul mezunu	209	100,96				
	4.Ortaokul mezunu	209	88,84				
	5.Lise mezunu	209	124,40				
	6.Üniversite mezunu	209	133,31				
HİYERARŞİK	Anne eğitim düzeyi	n	Sıra ortalama	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Okuryazar değil	209	72,41	5	6,106	,296	
	2.Okuryazar	209	120,86				
	3.İlkokul mezunu	209	102,21				
	4.Ortaokul mezunu	209	106,14				
	5.Lise mezunu	209	117,56				
	6.Üniversite mezunu	209	121,88				
OLİGARŞİK	Anne eğitim düzeyi	n	Sıra ortalama	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Okuryazar değil	209	99,27	5	,580	,989	
	2.Okuryazar	209	110,93				
	3.İlkokul mezunu	209	106,23				
	4.Ortaokul mezunu	209	99,07				
	5.Lise mezunu	209	106,61				
	6.Üniversite mezunu	209	97,50				

ANARŞİK	Anne eğitim düzeyi	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamli Farklilik
	1.Okuryazar değil	209	82,59	5	5,032	,412	
	2.Okuryazar	209	131,43				
	3.İlkokul mezunu	209	101,38				
	4.Ortaokul mezunu	209	106,16				
	5.Lise mezunu	209	118,27				
	6.Üniversite mezunu	209	108,38				
BÜTÜNSEL	Anne eğitim düzeyi	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamli Farklilik
	1.Okuryazar değil	209	116,64	5	4,322	,504	
	2.Okuryazar	209	90,00				
	3.İlkokul mezunu	209	99,32				
	4.Ortaokul mezunu	209	119,77				
	5.Lise mezunu	209	111,69				
	6.Üniversite mezunu	209	121,75				
YEREL	Anne eğitim düzeyi	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamli Farklilik
	1.Okuryazar değil	209	99,41	5	3,772	,583	
	2.Okuryazar	209	95,86				
	3.İlkokul mezunu	209	101,47				
	4.Ortaokul mezunu	209	126,95				
	5.Lise mezunu	209	108,61				
	6.Üniversite mezunu	209	100,13				
İÇSEL	Anne eğitim düzeyi	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamli Farklilik
	1.Okuryazar değil	209	104,55	5	7,167	,209	
	2.Okuryazar	209	114,43				
	3.İlkokul mezunu	209	96,55				
	4.Ortaokul mezunu	209	120,52				
	5.Lise mezunu	209	118,10				
	6.Üniversite mezunu	209	130,50				
DIŞSAL	Anne eğitim düzeyi	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamli Farklilik
	1.Okuryazar değil	209	80,95	5	4,930	,425	
	2.Okuryazar	209	123,43				
	3.İlkokul mezunu	209	101,70				
	4.Ortaokul mezunu	209	119,98				
	5.Lise mezunu	209	113,24				
	6.Üniversite mezunu	209	96,63				
LIBERAL	Anne eğitim düzeyi	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamli Farklilik
	1.Okuryazar değil	209	94,86	5	6,957	,224	
	2.Okuryazar	209	96,93				
	3.İlkokul mezunu	209	97,94				
	4.Ortaokul mezunu	209	118,50				
	5.Lise mezunu	209	122,39				
	6.Üniversite mezunu	209	124,06				
MUHAFAZAKAR	Anne eğitim düzeyi	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamli Farklilik
	1.Okuryazar değil	209	88,50	5	3,468	,628	

	2.Okuryazar	209	122,07				
	3.İlkokul mezunu	209	104,75				
	4.Ortaokul mezunu	209	120,34				
	5.Lise mezunu	209	101,70				
	6.Üniversite mezunu	209	89,00				

Tablo 4 incelendiğinde anne eğitim durumu ile öğretmen adaylarının düşünme stilleri arasında 0.05 manidarlık düzeyinde bir ilişki bulunamamıştır. Düşünme stilleri alt boyutlarının p değerleri 0.989-0.134 arasında değişmektedir. Bu kapsamda öğretmen adaylarının düşünme stillerinin alt boyutları ile anne eğitim düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olmadığı söylenebilir.

İkinci alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olan baba eğitim düzeyi ile öğretmen adaylarının düşünme stilleri arasındaki ilişkiye yönelik Kruskal Wallis H testi sonuçları Tablo 5'te gösterilmektedir.

Tablo 5: Baba eğitim düzeyi ve düşünme stilleri boyutları arasındaki ilişkiye yönelik Kruskal Wallis H testi sonuçları

	Baba eğitim düzeyi	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
YASAMACI	1.Okuryazar değil	207	92,50	5	2,243	,815	
	2.Okuryazar	207	90,70				
	3.İlkokul mezunu	207	102,61				
	4.Ortaokul mezunu	207	107,54				
	5.Lise mezunu	207	95,95				
	6.Üniversite mezunu	207	113,60				
	Baba eğitim durumu	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
YÜRÜTMECI	1.Okuryazar değil	207	60,50	5	5,738	,333	
	2.Okuryazar	207	75,40				
	3.İlkokul mezunu	207	101,90				
	4.Ortaokul mezunu	207	107,88				
	5.Lise mezunu	207	95,38				
	6.Üniversite mezunu	207	118,83				
	Baba eğitim durumu	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
YARGILAYICI	1.Okuryazar değil	207	131,75	5	1,117	,953	
	2.Okuryazar	207	90,60				
	3.İlkokul mezunu	207	104,01				
	4.Ortaokul mezunu	207	101,91				
	5.Lise mezunu	207	101,05				
	6.Üniversite mezunu	207	109,13				
	Baba eğitim durumu	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
MONARŞİK	1.Okuryazar değil	207	101,75	5	4,449	,487	
	2.Okuryazar	207	70,20				
	3.İlkokul mezunu	207	108,99				
	4.Ortaokul mezunu	207	92,22				
	5.Lise mezunu	207	101,15				
	6.Üniversite mezunu	207	111,95				
	Baba eğitim durumu	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
HİYERARŞİK	1.Okuryazar değil	207	99,50	5	6,877	,230	
	2.Okuryazar	207	86,30				

	3.İlkokul mezunu	207	98,01				
	4.Ortaokul mezunu	207	94,07				
	5.Lise mezunu	207	108,86				
	6.Üniversite mezunu	207	123,58				
OLİGARŞIK	Baba eğitim durumu	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Okuryazar değil	207	93,75	5	,812	,976	
	2.Okuryazar	207	90,90				
	3.İlkokul mezunu	207	103,91				
	4.Ortaokul mezunu	207	99,21				
	5.Lise mezunu	207	107,44				
	6.Üniversite mezunu	207	107,54				
ANARŞIK	Baba eğitim durumu	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Okuryazar değil	207	29,00	5	12,669	,027	1-5*
	2.Okuryazar	207	99,80				
	3.İlkokul mezunu	207	92,67				
	4.Ortaokul mezunu	207	98,45				
	5.Lise mezunu	207	120,73				
	6.Üniversite mezunu	207	120,75				
BÜTÜNSEL	Baba eğitim durumu	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Okuryazar değil	207	61,25	5	1,791	,877	
	2.Okuryazar	207	119,90				
	3.İlkokul mezunu	207	100,91				
	4.Ortaokul mezunu	207	106,25				
	5.Lise mezunu	207	105,10				
	6.Üniversite mezunu	207	107,35				
YEREL	Baba eğitim durumu	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Okuryazar değil	207	124,75	5	7,295	,200	
	2.Okuryazar	207	100,50				
	3.İlkokul mezunu	207	91,69				
	4.Ortaokul mezunu	207	111,91				
	5.Lise mezunu	207	105,55				
	6.Üniversite mezunu	207	119,91				
İÇSEL	Baba eğitim durumu	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Okuryazar değil	207	54,00	5	5,082	,406	
	2.Okuryazar	207	108,80				
	3.İlkokul mezunu	207	95,54				
	4.Ortaokul mezunu	207	108,62				
	5.Lise mezunu	207	106,92				
	6.Üniversite mezunu	207	116,23				
DIŞSAL	Baba eğitim durumu	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Okuryazar değil	207	90,25	5	2,972	,704	

	2.Okuryazar	207	96,60				
	3.İlkokul mezunu	207	99,68				
	4.Ortaokul mezunu	207	103,43				
	5.Lise mezunu	207	100,86				
	6.Üniversite mezunu	207	118,18				
LİBERAL	Baba eğitim durumu	n	Sıra ortalama	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Okuryazar değil	207	85,50	5	7,970	,158	
	2.Okuryazar	207	79,10				
	3.İlkokul mezunu	207	92,10				
	4.Ortaokul mezunu	207	108,39				
	5.Lise mezunu	207	115,73				
	6.Üniversite mezunu	207	117,11				
MUHAFAZAKÂR	Baba eğitim durumu	n	Sıra ortalama	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Okuryazar değil	207	106,25	5	3,049	,692	
	2.Okuryazar	207	65,50				
	3.İlkokul mezunu	207	106,19				
	4.Ortaokul mezunu	207	110,45				
	5.Lise mezunu	207	97,78				
	6.Üniversite mezunu	207	104,09				

Tablo 5 incelendiğinde baba eğitim değişkeni ile öğretmen adaylarının düşünme stilleri arasında sadece anarşik alt boyutunda 0.05 manidarlık düzeyinde bir ilişki olduğu görülecektir ($p=0.27<0.05$). Bu ilişkinin hangi eğitim düzeyleri arasında olduğunu belirlemede ikili karşılaştırmalar yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre babanın okur-yazar olmama değişkeni ile lise mezunu olma değişkenleri arasında lise mezunu olma değişkeni lehine anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p=0.39<0.05$).

Üçüncü alt probleme ilişkin bulgular

Anne meslek değişkeni ile adayların düşünme stilleri arasındaki ilişkiye yönelik Kruskal Wallis H testi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Anne meslek durumu ve düşünme stilleri boyutları arasındaki ilişkiye yönelik Kruskal Wallis H testi sonuçları

YASAMACI	Anne meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Ev hanımı	209	102,10	4	9,589	,048	3-2*, 5-2*
	2.Memur	209	158,67				
	3.İşçi	209	90,50				
	4.Serbest meslek	209	118,20				
	5.Emekli	209	152,00				
YARGILAYICI	Anne meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Ev hanımı	209	104,55	4	1,198	,878	
	2.Memur	209	108,50				
	3.İşçi	209	96,10				
	4.Serbest meslek	209	122,40				
	5.Emekli	209	107,89				
YARGILAYICI	Anne meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Ev hanımı	209	105,34	4	,798	,939	

	2.Memur	209	112,17				
	3.İşçi	209	105,63				
	4.Serbest meslek	209	89,85				
	5.Emekli	209	111,94				
MONARŞİK	Anne meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamli Farklilik
	1.Ev hanımı	209	102,87	4	3,075	,545	
	2.Memur	209	102,00				
	3.İşçi	209	106,63				
	4.Serbest meslek	209	110,00				
	5.Emekli	209	138,50				
HİYERARŞİK	Anne meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamli Farklilik
	1.Ev hanımı	209	104,33	4	2,868	,580	
	2.Memur	209	141,83				
	3.İşçi	209	93,77				
	4.Serbest meslek	209	102,60				
	5.Emekli	209	127,00				
OLİGARŞİK	Anne meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamli Farklilik
	1.Ev hanımı	209	104,87	4	3,934	,415	
	2.Memur	209	170,00				
	3.İşçi	209	105,13				
	4.Serbest meslek	209	94,30				
	5.Emekli	209	97,44				
ANARŞİK	Anne meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamli Farklilik
	1.Ev hanımı	209	106,50	4	3,721	,445	
	2.Memur	209	132,17				
	3.İşçi	209	104,53				
	4.Serbest meslek	209	103,05				
	5.Emekli	209	70,17				
BÜTÜNSEL	Anne meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamli Farklilik
	1.Ev hanımı	209	102,86	4	3,085	,544	
	2.Memur	209	126,67				
	3.İşçi	209	128,33				
	4.Serbest meslek	209	108,55				
	5.Emekli	209	95,89				

YEREL	Anne meslek durumu	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Ev hanımı	209	105,16	4	5,522	,238	
	2.Memur	209	167,50				
	3.İşçi	209	86,27				
	4.Serbest meslek	209	120,25				
	5.Emekli	209	95,44				
İÇSEL	Anne meslek durumu	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Ev hanımı	209	106,07	4	4,039	,401	
	2.Memur	209	152,50				
	3.İşçi	209	82,27				
	4.Serbest meslek	209	105,60				
	5.Emekli	209	105,89				
DIŞSAL	Anne meslek durumu	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Ev hanımı	209	106,56	4	9,047	,060	
	2.Memur	209	171,67				
	3.İşçi	209	88,70				
	4.Serbest meslek	209	117,70				
	5.Emekli	209	66,06				
LİBERAL	Anne meslek durumu	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Ev hanımı	209	104,75	4	1,392	,846	
	2.Memur	209	142,67				
	3.İşçi	209	99,20				
	4.Serbest meslek	209	109,60				
	5.Emekli	209	101,78				
MUHAFAZAKÂR	Anne meslek durumu	n	Sıra ortalaması	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.Ev hanımı	209	107,09	4	6,491	,165	
	2.Memur	209	37,00				
	3.İşçi	209	101,17				
	4.Serbest meslek	209	119,70				
	5.Emekli	209	77,78				

Tablo 6 incelendiğinde anne meslek değişkeni ile düşünme stillerinin yasamacı alt boyutu arasında 0.05 manidarlık düzeyinde bir ilişki olduğu görülecektir ($p=0.48<0.05$). Bu ilişkinin hangi meslek grupları arasında olduğunu belirlemede ikili karşılaştırmalar yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre annenin işçi olma değişkeni ile emekli ve memur olma değişkenleri arasında memur ve emekli olma değişkeni lehine anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p=0.42<0.05$).

Dördüncü alt probleme ilişkin bulgular

Baba meslek durumu değişkeni ile öğretmen adaylarının düşünme stilleri arasındaki ilişkiyi belirlemede non-parametrik testlerden Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Kruskal Wallis H testine ilişkin analiz sonuçları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8: Baba meslek durumu ve düşünme stilleri boyutları arasındaki ilişkiye yönelik Kruskal Wallis H testi sonuçları

YASAMACI	Baba meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.İşsiz	207	45,40	4	8,038	,090	
	2.Memur	207	116,76				
	3.İşçi	207	102,33				
	4.Serbest meslek	207	96,90				
	5.Emekli	207	109,96				
YÜRÜTMECİ	Baba meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.İşsiz	207	78,60	4	2,820	,588	
	2.Memur	207	113,55				
	3.İşçi	207	109,00				
	4.Serbest meslek	207	100,34				
	5.Emekli	207	99,12				
YARGILAYICI	Baba meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.İşsiz	207	73,90	4	6,985	,137	
	2.Memur	207	113,18				
	3.İşçi	207	100,45				
	4.Serbest meslek	207	92,59				
	5.Emekli	207	116,65				
MONARŞİK	Baba meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.İşsiz	207	63,90	4	3,290	,511	
	2.Memur	207	105,46				
	3.İşçi	207	97,86				
	4.Serbest meslek	207	106,73				
	5.Emekli	207	109,08				
HİYERARŞİK	Baba meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.İşsiz	207	61,40	4	9,166	,057	
	2.Memur	207	116,53				
	3.İşçi	207	101,18				
	4.Serbest meslek	207	91,53				
	5.Emekli	207	115,94				
OLİGARŞİK	Baba meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık
	1.İşsiz	207	76,00	4	4,312	,365	
	2.Memur	207	118,00				

	3.İşçi	207	105,45				
	4.Serbest meslek	207	96,23				
	5.Emekli	207	104,12				
ANARŞİK	Baba meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamli Farklilik
	1.İşsiz	207	110,30	4	7,059	,133	
	2.Memur	207	122,56				
	3.İşçi	207	100,63				
	4.Serbest meslek	207	91,13				
	5.Emekli	207	107,86				
BÜTÜNSEL	Baba meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamli Farklilik
	1.İşsiz	207	124,40	4	,941	,919	
	2.Memur	207	106,99				
	3.İşçi	207	105,56				
	4.Serbest meslek	207	102,15				
	5.Emekli	207	100,62				
YEREL	Baba meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamli Farklilik
	1.İşsiz	207	86,70	4	7,763	,101	
	2.Memur	207	122,55				
	3.İşçi	207	89,74				
	4.Serbest meslek	207	99,64				
	5.Emekli	207	110,00				
İÇSEL	Baba meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamli Farklilik
	1.İşsiz	207	85,00	4	2,366	,669	
	2.Memur	207	112,76				
	3.İşçi	207	97,59				
	4.Serbest meslek	207	101,01				
	5.Emekli	207	108,65				
DIŞSAL	Baba meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	x^2	p	Anlamli Farklilik
	1.İşsiz	207	74,80	4	4,374	,358	
	2.Memur	207	118,63				
	3.İşçi	207	96,79				
	4.Serbest meslek	207	105,23				
	5.Emekli	207	101,08				

LIBERAL	Baba meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	x ²	p	Anlamlı Farklılık
	1.İşsiz	207	80,00	4	6,444	,168	
	2.Memur	207	124,46				
	3.İşçi	207	101,71				
	4.Serbest meslek	207	96,65				
	5.Emekli	207	101,89				
MUHAFAZAKÂR	Baba meslek durumu	n	Sıra ortalama	sd	x ²	p	Anlamlı Farklılık
	1.İşsiz	207	115,90	4	1,616	,806	
	2.Memur	207	95,35				
	3.İşçi	207	103,95				
	4.Serbest meslek	207	109,74				
	5.Emekli	207	102,58				

Tablo 8 incelendiğinde baba meslek durumu ile öğretmen adaylarının düşünme stilleri arasında 0.05 manidarlık düzeyinde bir ilişki olmadığı görülecektir. Düşünme stilleri alt boyutlarının p değerleri 0.919-0.57 arasında değişmektedir. Bu kapsamda öğretmen adaylarının düşünme stilleri ile babalarının meslek durumları arasında bir ilişkinin olmadığı söylenebilir.

Okul öncesi öğretmen adaylarının düşünme stilleri ile anne-baba eğitim düzeyi ve anne-baba meslek durumları arasındaki farklılığın incelendiği bu çalışmada, ilk olarak okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının tercih etmiş oldukları düşünme stillerinin anne eğitim düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığı ele alınmıştır. Bu kapsamda araştırma bulgularına göre öğretmen adaylarının tercih ettikleri düşünme stilleri ile annelerinin eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı bulgulanmıştır. Çitil (2011) çalışmasında anne eğitim düzeyi ile öğretmen adaylarının tercih ettikleri düşünme stillerinin farklılaştığını belirtmiştir. Bu doğrultuda anne eğitim düzeyi yüksek olan öğrencilerin diğer öğrencilere göre daha çok içsel düşünme stilini tercih ettiklerini belirtmiştir. Başol ve Türkoğlu (2009) çalışmasında öğretmen adaylarının annelerinin eğitim durumuna göre "Bütüncül Düşünme Stili" puanlarında ve "Ayrıntıcı Düşünme Stili" puanlarında farklılaşma olduğu belirtmiştir. Bu doğrultuda "Bütüncül Düşünme Stili" puanlarında annesi üniversite mezunu olanlar en yüksek puana sahipken, "Ayrıntıcı Düşünme Stili" puanlarında en düşük puana sahip olanların yine anneleri üniversite mezunu olduğunu ortaya koymuştur. Emir (2009) ve Zhang (1999) çalışmalarında anne eğitim durumu ile öğretmen adaylarının düşünme stilleri arasında anlamlı bir farklılığının olmadığını belirtmişlerdir.

Araştırma kapsamında babaların eğitim düzeyleri ile okul öncesi öğretmen adaylarının tercih ettikleri düşünme stilleri arasında anlamlı farklılığın olup olmadığı araştırılmıştır. Bu doğrultuda sadece düşünme stillerinin anarşik alt boyutunda öğretmen adaylarının baba eğitim durumuna düşünme stillerini etkilemiş olup bu etki sadece okur-yazar olmama değişkeni ve lise mezunu değişkeni olduğu ortaya konmuştur. Okul öncesi öğretmen adaylarının düşünme stilleri üzerinde, babalarının lise mezunu olmaları ile okur-yazar olmaları arasında bulunan farklılık üniversite ya da orta-okul mezunu olma değişkenleri arasında bulunmamıştır. Başol ve Türkoğlu (2009) çalışmalarında, öğretmen adaylarının babalarının eğitim durumu değişkenine göre "Dışa Dönük" ve "Gelenekçi Düşünme Stili" puanlarında anlamlı farklılıklar olduğu bulgulanmıştır. Çitil (2011) yapmış olduğu çalışmasında öğretmen adaylarının baba eğitim düzeyi ile seçmiş oldukları düşünme stillerinin herhangi bir alt boyutu arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını belirtmiştir. Emir (2009) çalışmasında öğretmen adaylarının düşünme stillerinin baba eğitim düzeyine göre değiştiğini belirtmiştir. Zhang (1999) düşünme stilleri ile baba eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını belirtmiştir. Bu doğrultuda yapılan çalışmalarda farklı sonuçlara ulaşılması örneklem grubunun farklılığı, araştırma yapılan bölge gibi farklı değişkenlerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının anne meslek değişkeni ile tercih ettikleri düşünme stillerinin yasamacı alt boyutu arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Araştırmacıların çalışma öncesi beklentileri anne memur olma değişkeni ile ev kadını olma değişkeni arasında ilişki çıkması iken farklı bir sonuç çıkması beklenilmediği bir bulgudur. Bunun sebebi olarak katılımcıların anne mesleklerine bakıldığında büyük bir çoğunluğunun (n=172) ev kadını olması ve bu miktarın istatistik işlemlerini etkilemesi gösterilebilir. Ayrıca çalışma kapsamında ele alınan öğretmen adaylarının baba meslek değişkeni ile tercih ettikleri düşünme stilleri arasında farklılaşmanın olup olmadığıdır. Bu doğrultuda öğretmen adaylarının tercih ettikleri düşünme stilleri baba meslek durumuna göre farklılaşmadığı araştırma kapsamında ortaya konmuştur. Sternberg ve Grigorenko (1995) tarafından yapılan bir çalışmada baba mesleği ve mesleki seviyenin yargı, yerel, muhafazakâr ve içsel stillerle negatif yönde bir ilişkisi olduğu ortaya konulmuştur.

Araştırma sonucunda şu öneriler yer verilebilir: Araştırma sonucunda ortaya konan babanın lise mezunu olması ile okur-yazar olmaması arasındaki farklılaşmanın; üniversite mezunu olması ve okur-yazar olmaması arasında bulunmaması araştırılabilir. Eğitim programları hazırlanırken düşünme stilleri dikkate alınarak farklı yöntem ve tekniklerin kullanılması daha etkili öğrenmeler için değerlendirilebilir. Ayrıca öğretmen adaylarının farklı düşünme stilleri kullanabileceği düşünülerek değerlendirme işlemlerinin de farklı şekillerde yapılması sağlanabilir. İlgili alan yazın incelendiğinde düşünme stilleri konusunda boylamsal ve deneysel çalışmaların olmadığı görülmektedir. Bu doğrultuda düşünme stillerinin alt boyutları ile ilgili boylamsal ve deneysel çalışmalar yapılabilir. Özellikle bireylerin düşünme stillerinin zaman içerisinde değişiklik gösterip göstermediğini ele alan uzun süreli boylamsal çalışmalarla ilgili literatür zenginleştirilebilir.

Kaynakça

- Başol, G. ve Türkoğlu, (2009). Sınıf öğretmeni adaylarının düşünme stilleri ile kontrol odağı durumları arasındaki ilişki. *Uluslararası insan bilimleri dergisi*, 6 (1),
- Büyükoztürk, Ş. (2013). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: istatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Buluş, M. (2005). İlköğretim Bölümü Öğrencilerinin Düşünme Stilleri Profili Açısından İncelenmesi, *Ege Eğitim Dergisi* 1, 1–24.
- Buluş, M. (2006). Düşünme stilleri ölçeğinin güvenilirliği ve geçerliliği, Akademik başarı ve öğretmen adaylarının özellikleri. *Eğitim ve bilim*, 31(139), 35-48.
- Cano Garcia, F. ve Hughes, E. F. (2000) Learning and thinking styles: An analysis of their interrelationship and influence on academic achievement. *Educational Psychology*, 20(4), 413-430.
- Çitil, N. (2011). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının düşünme stillerinin bazı değişkenler açısından karşılaştırılması*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Emir, S. (2013). Öğretmenlerin Düşünme Stillерinin Eleştirel Düşünme Eğilimlerini Yordama Gücü (İstanbul-Fatih Örneği). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(1), 325-347.
- Emir, S. (2009). *Düşünme stillerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi*. Türkiye 1. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi. Çanakkale, Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Fan, W. A ve Zhang, L. F. (2009). Are achievement motivation and thinking styles related? A visit among Chinese University Students. *Learning And Individual Differences*, 1-5. Doi: 10.1016/j.lindif.2008.10.005.
- Fer, S. (2005). Düşünme stilleri envanterinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 31-68.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel akademi yayıncılık, Ankara.
- Kılıç, S. (2013). Örneklem Yöntemleri. *Journal of Mood Disorders*, 3 (1), 44-46.
- Seçer, (2013). *SPSS ve LISREL ile pratik veri analizi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V. ve Alacapınar, F. (2014). *Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (13. Bs.), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sternberg, R. J. (2009). *Düşünme stilleri* (Cev. E. Güngör). Redhouse Eğitim Kitapları: İstanbul.
- Sternberg, R. J. ve Grigorenko, E. L. (1993). *Thinking styles and the gifted*. *Roeper Review*, 16(2),122-130.
- Sternberg, R. J. ve Grigorenko, E. L. (1995). Styles of Thinking in School. *European Journal of High Ability*, 6 (2), 1-18.
- Sünbül, A. M. (2004). Düşünme stilleri ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliği. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 29, 132, 25-42.
- Yaşar, M. ve Erol, A. (2015). Determination of Relationship Between the Empathic Tendency Levels and Thinking Styles of Preschool Teacher Candidates, *International Journal of Assessment Tools in Education*, 2 (2), 38-65.
- Yıldız ve Fer, (2013). Düşünme stilleri ve matematik öz kavramı matematik başarısına göre farklılaşır mı? *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 440-453.
- Zhang, L. F. (2004). Revisiting the predictive power of thinking styles for academic performance. *The Journal of Psychology*, 138, 351-370.
- Zhang, L. F. (1999). Further cross-cultural validation of the theory of mental self-government. *The Journal of Psychology*, 133(2), 165-181.
- Zhang, L. F., ve Sternberg, R. J. (2000). Are learning approaches and thinking styles related? A study in two chinese populations. *The Journal of Psychology*, 134(5), 469-489.